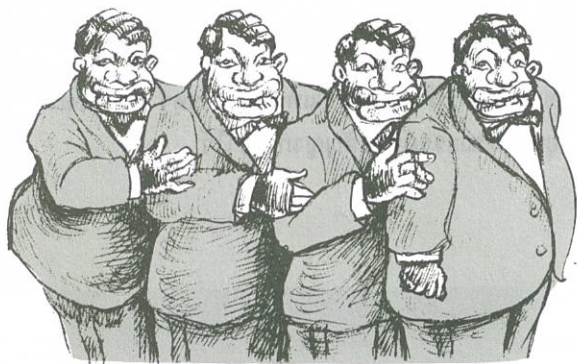

พฤติกรรมการเล่นแบบ

*กรรณิ์ เป่งข่า

บาลโลว์ (Abraham Maslow) กล่าวว่าคนเรามีความต้องการหลายสิ่งหลายอย่างในชีวิตอยู่ตลอดเวลาด้วยกันทั้งนั้น หรืออาจจะกล่าวได้ว่าคนเรามีความต้องการไม่สิ้นสุดก็ได้ บางคนเมื่อตอนเป็นเด็กอยากเป็นหรืออยากได้ในสิ่งที่ไปไม่ได้เช่นอยากบินได้เหมือนนก อยากเป็นผีเสื้อสวย ๆ หรืออยากหายตัวได้ แต่พอโตขึ้นมาก็อยากเป็นทหาร ตำรวจ ครูบาอาจารย์ หรืออยากเป็นนางพยาบาล...

ความอยากเป็นของคนเรานั้นมักอาศัยแบบอย่างที่มีอยู่แล้วมาเป็นตัวต้นแบบ เช่น เห็นนกบินได้ ก็อยากเป็นนกบ้าง เห็นคนขับรถวิ่งผ่านไปมาบนถนน ก็อยากขับรถเป็นบ้างหรือเห็นพระเอกผู้ร้ายเขาต่อสู้ยิงปืนเข้าใส่กัน ก็อยากจะทำบ้าง...
การที่คนเราอยากเป็นอะไรต่อมิอะไรนั้นก็มิใช่วิธีการอย่างง่าย ๆ

ก็คือ การเลียนแบบหรือการเอาอย่างตัวต้นแบบที่ตนพบเห็นมาก่อนทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นบุคคล สัตว์ หรือแม้กระทั่งสิ่งที่ไม่มีชีวิต...

การเอาอย่างหรือเลียนแบบบุคคลที่ตนชอบหรือพอใจนั้นบางคนมักจะมีแบบอย่างบุคคลเพียงคนเดียวเป็นแม่แบบแล้วเลียนแบบตามอย่าง แต่บางคนอาจจะพยายามเลียนแบบบุคคลหลายคนในเวลาเดียวกันเพื่อต้องการเอาเอกลักษณ์ทั้งหมดของคนเหล่านั้นมาเป็น

แบบอย่างรวมอยู่ในตัวเพียงคนเดียว

การอยากเป็นนั่นอยากเป็นนี่แล้วพยายามที่จะเลียนแบบบุคคลอื่นก็อาจจะทำให้บุคคลไม่ประสบความสำเร็จเสมอไป มีหน้าซ้ำกลับจะทำให้ประสบความล้มเหลวอย่างสิ้นเชิงก็ได้ นั่นคือการเอาอย่างบุคคลอื่นหรือเลียนแบบคนอื่นจนไม่รู้จักกับตัวเองว่าเราเป็นใคร มีความถนัดชัดเจนในทางใด ผลเสียก็คือตนเองนั้นไม่ทราบว่าจะประกอบอาชีพอะไรดีหรือจะดำเนินวิถีชีวิตให้เป็นสุขได้อย่างไร เช่น บางคนเป็นได้แค่เปิด แต่พยายามขันให้เหมือนไก่ จึงทำให้บุคลิกภาพของตนเสียไปในที่สุด

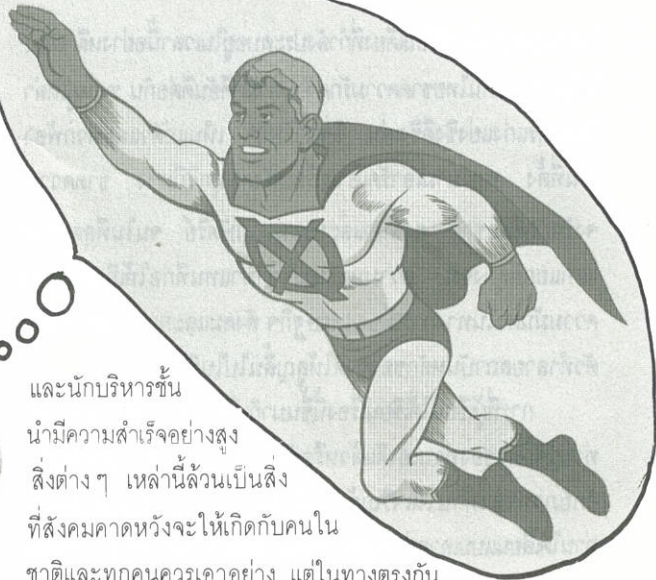
การที่บุคคลอยากเป็นอะไรนั้นเป็นสิทธิของแต่ละบุคคล แต่คนเราก็ไม่สามารถจะเป็นได้เหมือนอย่างคนอื่น เพราะทุกคนมีเอกลักษณ์เฉพาะของตัวเองและมีความเป็นตัวของตัวเองอยู่แล้ว แต่ไม่ค่อยมีใครมองดูตัวเองว่าตนเองนั้นมีความถนัดในด้านใด มีความสนใจในเรื่องใดเป็นสำคัญ ซึ่งถ้าเราได้ทำสิ่งที่มีความถนัดหรือสนใจของตนเองอย่างแท้จริงแล้ว เราก็จะสามารถทำในสิ่งเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์กับตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด แต่คนเราก็มักจะพยายามเลียนแบบบุคคลอื่นที่เขาประสบความสำเร็จก็อยากเป็นเหมือนกับเขาบ้าง โดยไม่ยอมเป็นตัวของตัวเองแล้ว ในที่สุด การเป็นคนอื่นก็เป็นไม่ได้ และมีหน้าซ้ำการเป็นตัวของ

***อาจารย์ประจำสำนักวิชาการ และภาควิชาพื้นฐานทั่วไป คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต : วท.บ. (จิตวิทยา) มหาวิทยาลัยรามคำแหง**

ตัวเองก็เป็นไม่ได้สักชิ้นกัน

ความจริงแล้ว การพัฒนาชีวิตของคนเรานั้นมีหลักวิธีการหลายอย่าง แต่หลักการสำคัญประการหนึ่งก็คือ การรู้จักตัวเอง หรือการมองดูตัวเอง แล้วพัฒนาศักยภาพของตนเองให้ไปสู่เป้าหมายที่สูงที่สุดในชีวิต โดยอาจจะศึกษาและดูแบบอย่างของบุคคลที่ตนถือนิยมชมชอบ **แต่ไม่จำเป็นต้องเลียนแบบจนขาดความเป็นตัวของตัวเอง** ก็อาจจะทำให้เราสามารถประสบกับความสำเร็จในชีวิตเหมือนอย่างบุคคลอื่นเหล่านั้นได้

การเลียนแบบ (Identification) ในทางจิตวิทยา ถือว่าเป็นกลไกป้องกันตนเองอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ใช้เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด

และนักบริหารชั้น

นำความสำเร็จอย่างสูง

สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่ง

ที่สังคมคาดหวังจะให้เกิดกับคนใน

ชาติและทุกคนควรเอาอย่าง...แต่ในทางตรงกัน

ข้ามถ้าบุคคลพยายามจะเลียนแบบจากตัวต้นแบบที่เป็นนักเลงหัวไม้

ชอบฉกชิงวิ่งราวข้าวของเงินทองของชาวบ้าน ชอบเล่น

การพนันทุกรูปแบบ ดิฉลาดเสพติด ชอบมีอิทธิพลมือ

ปืน ชอบบดเบียดค้ำคดาบารมีข่มเหงรังแกชาวบ้าน

ให้เดือดร้อน หรือแม้แต่ผิดลูกผิดเมียชาวบ้านโดย

การล่วงเกินประเวณีหญิงอื่นอันมิใช่ลูกเมียของตน

อย่างไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ไม่รักษาระเบียบกฎ

หมายบ้านเมือง บุคคลเหล่านี้ล้วนเป็นพิษเป็นภัยแก่

สังคมบ้านเมืองของเราทั้งสิ้น ควรขจัดออกไปให้หมด

สร้างความพึงพอใจหรือเพื่อทำให้เกิดความสุขความสบายให้กับตนเอง

การเลียนแบบมีทั้งผลดีและผลเสียควบคู่กันไป ดังนั้นในทางเลือกบุคคลจึงควรเลือกเลียนแบบแต่ในทางที่ดีงาม ในทางที่สังคมพึงปรารถนาจะดีกว่าในสิ่งที่สังคมไม่ต้องการ เพราะในตัวต้นแบบนั้นเป็นทั้งในสิ่งที่สังคมต้องการและไม่ต้องการปะปนกันไป เช่น การเป็นคนดี มีความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ มีคุณธรรมจริยธรรม มีศีลธรรมอันดีงาม ชอบช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ผู้ยากไร้โดยไม่หวังผลตอบแทน เป็นคนเรียนเก่ง มีความมุ่งมั่นอดทนเอาใจจริงต่อชีวิตเพื่อจะออกไปประกอบอาชีพการงานให้มีประสิทธิภาพ เป็นนักธุรกิจ

ดีขึ้นไปจากผืนแผ่นดินไทย แต่ถ้าจะมีใครพยายามที่จะมุ่งเลียนแบบบุคคลตัวอย่างเลว ๆ เหล่านี้ให้คงไว้สืบไป

นับวันสังคมไทยก็จะมีทั้งวีความเลวร้ายลงไปทุกวัน สังคมจะมีแต่ความโหดร้ายป่าเถื่อน ขาดคนดีมีน้ำใจ ทุกคนมีแต่การคดโกงแก่งแย่งแข่งขันคอร์รัปชั่นไม่รู้จบลงสิ้น อีกทั้งผู้รักษากฎหมายก็จะพยายามใช้กฎหมายเพื่อผลประโยชน์ของตนเองโดยรังแกคนดีให้เดือดร้อนและไม่สามารถเป็นที่พึ่งของคนดีทั่วไปได้ ในที่สุดความเป็นไทยของคนไทยทั้งชาติก็จะสิ้นสูญไป ประเทศไทยจะตกเป็นเมืองขึ้นของคนต่างชาติ คนไทยก็จะถูกกลืนแผ่นดินเหมือนอย่าง

ในประเทศบ้านใกล้เรือนเคียงที่กำลังประสบอยู่ในเวลานี้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะคนไทยขาดความรักความสามัคคีอันดีต่อกัน ทุกหมู่เหล่า มีแต่การแก่งแย่งชิงดีชิงเด่น อิจฉาริษยา เห็นแก่ตัวและพวกพ้องเป็นที่ตั้ง พยายามเอารัดเอาเปรียบสังคมทุกวิถีทาง ขาดความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ จนในที่สุดความแตกแยกก็สูงงอม ความหย่นะก็เข้ามาแทนที่ก่อให้เกิดการขาดความมั่นคงในทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและการศึกษาอันเป็นตัวทำลายสถาบันหลักของชาติให้สูญสิ้นไปในที่สุด

การที่ผู้เขียนได้เขียนเรื่องนี้ขึ้นมาก็เพื่อต้องการจะถามท่านว่า ท่านรู้จักตัวของท่านเองดีแล้วหรือยัง และขณะนี้ท่านได้พัฒนาศักยภาพของท่านให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในชีวิตได้สูงสุดเพียงไร ท่านได้เลียนแบบเอาอย่างบุคคลที่เป็นคนดีที่ควรยกย่องไว้อย่างไรบ้าง หรือว่าท่านเลือกคบคนผิดไว้เป็นแบบฉบับของท่านเพื่อทดแทนบางสิ่ง

บางอย่างในชีวิตของท่านที่ขาดไปกระนั้นหรือ

ถ้าหากเป็นอย่างนั้นก็ขอให้กลับมาพิจารณาตัวเองเพื่อตั้งหลักกันใหม่ จงตั้งหลักให้กับชีวิตเสียใหม่ อย่าเพิ่งหมดหวังท้อแท้ใจ ถ้าตราบใดที่เรายังไม่สิ้นลมปราณ ไม่มีคำว่า “สายเกินแก้” สิ่งที่เกิดพลาดไปแล้วในอดีตก็ขอให้ลืมไป นึกเสียว่าเป็นการฝันร้ายและต่อไปนี่ขอให้ท่านจงเป็นตัวของตัวเอง จงสำรวจตัวเองดูถึงความบกพร่องในอดีตที่ผ่านมาแล้วจงแก้ไขให้ถูกทาง อีกพร้อมทั้งสำรวจเอกลักษณ์ใหม่ของท่านมีความถนัดและสนใจอะไรอย่างแท้จริง นั่นแหละคือเอกลักษณ์เฉพาะตัวของท่าน จงใช้เอกลักษณ์เฉพาะตัวของท่าน ทำให้เกิดประโยชน์กับตัวท่านให้มากที่สุด แล้วท่านก็จะประสบผลสำเร็จในชีวิตเหมือนอย่างที่คุณคนอื่นเขาเป็นเช่นเดียวกัน...□■

หนังสืออ้างอิง

- กรรณิ์น เป็ล่งข้า. “เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาทั่วไป” กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต 2525.
 _____ . “เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาสังคม” กรุงเทพมหานคร .มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต 2530.
 ลัดดา กิตติวิภาค. **จิตวิทยาสังคม** กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2527.
 วิริยธร วิเชียรโชติ. **จิตวิทยาสังคม** กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522